

SZTE Neveléstudományi Intézet

T Á J É K O Z T A T Ó

a dráma- és játékpedagógia területen pedagógus szakvizsgára fel-
készítő szakirányú továbbképzési szakról

2018/2019-es tanév

SZEGED
2018

1. A képzés céljai

Egyre több pedagógiai és pszichológiai vizsgálat eredménye hívja fel a figyelmet arra, hogy a személyiség különböző (kognitív, szociális, emocionális) területeinek intézményes keretek között történő fejlesztése – műveltségi területtől függetlenül – dramatikus pedagógiai eljárások alkalmazásával még hatékonyabbá, eredményesebbé tehető. A Nemzeti alaptanterv (2012) a kompetenciafejlesztéssel, a műveltségkövetítéssel és a tudásépítéssel kapcsolatban fogalmazza meg ezen eljárások alkalmazásának szükségességét és fontosságát. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény a drámapedagógia tantárgy tanítását tanítói végzettséghez vagy drámapedagógus szakirányú szakképzettséghez köti.

A továbbképzés célja olyan szakemberek képzése, akik nevelő-oktató munkájuk során képesek a dráma, a játék, a színház módszereivel és eszközeivel magas színvonalon, hatékonyan fejleszteni a különböző életkorú (óvodás, általános és középiskolás) gyerekek személyiségét óvodai foglalkozásokon, tanítási órákon és azokon kívüli tevékenységek során egyaránt.

A képzés felkészítést nyújt számos kompetenciaterület – például a szociális és az érzelmi képességek, készségek; a gondolkodási, a tanulási és a problémamegoldó kognitív képességek és készségek; a befogadó- és a kifejezőképesség; illetve a különböző szociális és kognitív motívumok – fejlesztésére. Segítséget ad a színház formanyelvének és a játék különböző típusainak pedagógiai munka során történő alkalmazásához; hozzájárul az önismeret, a reflexivitás és az önreflexivitás fejlődéséhez, illetve a különböző társadalmi problémák iránt való érzékenység növeléséhez és tudatosabbá válásához – melyek együttesen alapvető feltételei a dráma- és játékpedagógiai eljárások hatékony alkalmazásának.

2. A képzésben való részvétel előfeltétele

Alapképzésben vagy mesterképzésben szerzett óvodapedagógus, tanító, gyógypedagógus vagy tanári oklevél, avagy régi típusú főiskolai vagy egyetemi szintű óvodapedagógus, tanító, gyógypedagógus vagy tanári oklevél, illetve 3 év oktatási intézményben szerzett szakmai gyakorlat.

3. A képzés időtartama, kurzus- és kreditszáma, helyszíne

A képzés 4 féléves (2 év). A képzés 31 kurzusból, 270 konzultációs órából áll, a megszerzhető kreditek száma 120. A konzultációs órákat félévente 3-4 alkalommal, pénteken és szombaton tartjuk a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézetének termében (6722 Szeged, Petőfi Sándor sgt. 30–34.).

4. A képzés szintje

A képzés szakirányú továbbképzés, ami a már megszerzett diploma szintjének megfelelő szintű oklevelet nyújt.

5. A képzés főbb tanulmányi területei és azok arányai

Kötelező ismeretkörök (55 kredit)

Közigazgatási, EU-s és államháztartási ismeretek (6 kredit)

A Magyarország alaptörvényében foglaltakkal, az európai uniós és állampolgári ismeretekkel, a magyar köznevelési rendszer főbb jellemzőivel és ezeknek az államháztartással való kapcsolatával összefüggő ismeretek.

Tantárgyak: Államháztartás és köznevelés; Európai és állampolgári ismeretek

A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet (6 kredit)

A nevelési-oktatási intézmények mint szervezetek működési jellemzőivel (jogi szabályozás, szervezeti kultúra, intézmény és környezet kapcsolata, információáramlás, szervezet-fejlesztés) és az intézményvezetés alapjaival kapcsolatos ismeretek.

Tantárgyak: Az óvoda és az iskola mint szervezet; Intézményvezetés

A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága (13 kredit)

Az intézményi és a személyi hatékonyság értelmezési kereteivel, mutatóival, mérési lehetőségeivel, a tanulói és a pedagógusi teljesítmények értékelési módjaival, a minőségbiztosítás modelljeivel, a pedagógus mérési-értékelési munkájával, a komplex munkát segítő korszerű módszerek és technikák jellemzőivel és alkalmazásuk lehetőségeivel kapcsolatos ismeretek, képességek, készségek.

Tantárgyak: Mérőeszköz-szerkesztés; Minőségfejlesztés és minőségértékelés; Pedagógiai mérés-értékelés: a szociális és az affektív tényezők mérési lehetőségei

A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény szervezetében (9 kredit)

A pedagógusi státusz és szerep értelmezési kereteivel, a pedagógus feladatköreivel és jogaival, a pedagógusi tevékenységek etikai vonatkozásaival, a pedagógus önismereti, önértékelési, önfejlesztési módszereivel és technikáival összefüggő ismeretek, képességek és készségek.

Tantárgyak: Önismeret; Pedagógusszerep és pedagógusetika

Sajátos pedagógiai, pszichológiai ismereteket és módszereket igénylő személyiségek, illetve csoportok nevelése-oktatása (21 kredit)

A személyiségfejlesztés pszichológiai alapjaival, az egyén és a csoport mint pszichológiai egység viszonyával, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű és a tehetséges gyerekek mérésének-értékelésének és fejlesztésének, illetve az egységesség, a differenciálás és az integráció lehetőségeivel és korlátaival, a társadalmi problémák és az intézményes nevelési célok, feladatok kapcsolatával, az egészségnevelés és -fejlesztés, a mentálhigiéné, a drogmegelőzés és a gyermekvédelem összefüggés-rendszerével kapcsolatos ismeretek, képességek és készségek.

Tantárgyak: A szociális kompetencia fejlesztésének alapelvei és módszerei; Differenciálás és méltányosság a pedagógiai munkában; Mentálhigiéné és gyermekvédelem; Pszichológiai alapismeretek: egyén és csoport; Társadalmi problémák kezelése

Kötelező speciális ismeretkörök (55 kredit)

A dráma- és játékpedagógia elmélete és gyakorlata (30 kredit)

Játékelméleti témacsoport (9 kredit)

Játékpszichológia; pedagógiai játékelmélet, a játékok típusai és alkalmazási lehetőségeik a tanítási-tanulási folyamatban; a játékvezetés elmélete; a játékvezetés módszertani ismeretei; játékvezetés a gyakorlatban.

Tantárgyak: A játékvezetés módszertani alapjai; Játékpszichológia; Játékvezetés-gyakorlat

Drámajáték témacsoport (9 kredit)

A drámapedagógia elmélete és gyakorlata; a drámapedagógia és társművészeti; dramatikus elemek a nevelésben-oktatásban; drámaelemzési ismeretek és képességfejlesztő gyakorlatok.

Tantárgyak: A drámapedagógia és társművészeteinek története; Dramaturgia és drámaelemzés; Drámajáték-gyakorlat

Dramaturgiai témacsoport (12 kredit)

Dráma-, színház- és filmtörténet; dramatizálási gyakorlat; információs-kommunikációs és filmes technológiák alkalmazási lehetőségei a nevelésben-oktatásban; műelemzési gyakorlat.

Tantárgyak: Előadáselemzés; Info-kommunikációs és filmes technológiák; Színház- és filmtörténet; Színháztudás, rendezés

Kötelező módszertani specializáció (25 kredit)

Komplex színi nevelés

Nyelvi és irodalmi nevelés; beszéd- és viselkedésfejlesztő módszerek és technikák; zene-, tánc- és mozgásgyakorlat; a színházi nevelés korszerű módszerei és eszközei; a komplex fejlesztés alapelvei.

Tantárgyak: A színházi nevelés korszerű módszerei és eszközei; Irodalmi nevelés – biblioterápia; Mozdulás és tánc; Nyelv- és beszédfejlesztés; Szociáliskompetencia-fejlesztés; Terepgyakorlat; Zenei nevelés

Zárószigorlat (0 kredit)

A zárószigorlat szóbeli vizsga a képzés főbb tanulmányi területeiből. Ezen kurzusok teljesítése feltétele a zárószigorlatnak.

- Játékpszichológia
- A játékvezetés módszertani alapjai
- Pszichológiai alapismeretek: egyén és csoport
- A szociális kompetencia fejlesztésének alapelvei és módszerei
- Pedagógiai mérés-értékelés: a szociális és az affektív tényezők mérési lehetőségei
- Differenciálás és méltányosság a pedagógiai munkában
- Pedagógusszerep és pedagógusetika
- Dramaturgia és drámaelemzés
- Színhátság, rendezés
- A drámapedagógia és társművészetek története
- Színház- és filmtörténet

Szakdolgozat (10 kredit)

Szerkezete:

1. A választott téma rövid elméleti összefoglalása
2. E témához kapcsolódó, a képzés során elsajátított ismeretek és azok gyakorlati alkalmazásának összegzése és elemzése
3. E témához kapcsolódó, a Terepgyakorlat tárgy keretében szerzett tapasztalatok összegzése és elemzése

6. A képzés hálóterve

Kód	Tantárgy/ Tárgyelem	Státusz	Típus	Kredit	Félév, óraszám			
					1.	2.	3.	4.
DJPSZK_1	Alapozó ismeretkörök			55				
DJPSZK_1_1	Az óvoda és az iskola mint szervezet	K	Ea	4		10		
DJPSZK_1_2	Intézményvezetés	K	Ea	2			5	
DJPSZK_1_3	Európai és állampolgári ismeretek	K	Ea	4	10			
DJPSZK_1_4	Államháztartás és köznevelés	K	Ea	2		5		
DJPSZK_1_5	Minőségfejlesztés és minőségértékelés	K	Ea	4			5	
DJPSZK_1_6	Pedagógiai mérés-értékelés: a szociális és az affektív tényezők mérési lehetőségei	K	Ea	4			10	
DJPSZK_1_7	Mérőeszköz-szerkesztés	K	Gy	5			10	
DJPSZK_1_8	Pedagógusszerep és pedagógusetika	K	Ea	4	5			
DJPSZK_1_9	Önismeret	K	Gy	5	10			
DJPSZK_1_10	Mentálhigiéné és gyermekvédelem	K	Ea	4				5
DJPSZK_1_11	Pszichológiai alapismeretek: egyén és csoport	K	Ea	4	5			
DJPSZK_1_12	A szociális kompetencia fejlesztésének alapelvei és módszerei	K	Ea	4	10			
DJPSZK_1_13	Differenciálás és méltányosság a pedagógiai munkában	K	Ea	4	10			
DJPSZK_1_14	Társadalmi problémák kezelése	K	Gy	5		10		
DJPSZK_2	A dráma- és játékpedagógia elmélete és gyakorlata			30				
DJPSZK_2_1	A drámapedagógia és társművészetek története	K	Ea	2	5			
DJPSZK_2_2	Színház- és filmtörténet	K	Ea	2	5			
DJPSZK_2_3	Játékpszichológia	K	Ea	2	5			
DJPSZK_2_4	A játékvezetés módszertani alapjai	K	Ea	3		10		
DJPSZK_2_5	Játékvezetés-gyakorlat	K	Gy	4		10		
DJPSZK_2_6	Dramaturgia és drámaelemzés	K	Ea	3		10		
DJPSZK_2_7	Drámajáték-gyakorlat	K	Gy	4		10		
DJPSZK_2_8	Színháztársulás, rendezés	K	Ea	3			10	
DJPSZK_2_9	Előadáselemzés	K	Gy	4			10	
DJPSZK_2_10	Info-kommunikációs és filmes technológiák	K	Gy	3			10	
DJPSZK_3	Módszertani specializáció: Komplex színi nevelés			25				
DJPSZK_3_1	A színházi nevelés korszerű módszerei és eszközei	K	Gy	4		10		
DJPSZK_3_2	Szociáliskompetencia-fejlesztés	K	Gy	3				10
DJPSZK_3_3	Irodalmi nevelés – biblioterápia	K	Gy	3			10	
DJPSZK_3_4	Nyelv- és beszédfejlesztés	K	Gy	3	10			
DJPSZK_3_5	Mozgás és tánc	K	Gy	3		10		
DJPSZK_3_6	Zenei nevelés	K	Gy	3			10	
DJPSZK_3_7	Terepgyakorlat	K	Gy	6				15
DJPSZK_3_8	Szigorlat			0				
DJPSZK_3_8	Szigorlat	K	Sz				0	
DJPSZK_3_9	Szakdolgozat-készítés			10				
DJPSZK_3_9	Szakdolgozat-készítés	K	Gy					10
ÖSSZES/FÉLÉVI KREDIT:				120	34	32	31	23
ÖSSZES/FÉLÉVI ÓRA:				280	75	85	80	40

Státusz: K=Kötelező

Típus: Ea=előadás; Gy=gyakorlat; Zsz=zárószigorlat; Szd=Szakdolgozat

7. Résztanulmányok, korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámítása

A korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámításának módjáról és a kurzus értékeléséről – a bemutatott dokumentumok alapján – az az oktató dönt, aki a helyettesítendő kurzust tartja (általános irányelv, hogy a korábbi tanulmányok beszámítására a tematika legalább 75%-os egyezése esetében van lehetőség). Hasonló módon történik a tanrenden kívül szervezett intenzív kurzusok, nemzetközi szemináriumok, nyári iskolák eredményeinek beszámítása is.

A zárószigorlat tárgyainak vizsgáit nem lehet korábban végzett tanulmányokkal kiváltani (Játépszichológia, A játékvezetés módszertani alapjai, Pszichológiai alapismeretek: egyén és csoport, A szociális kompetencia fejlesztésének alapelvei és módszerei, Pedagógiai mérés-értékelés: a szociális és az affektív tényezők mérési lehetőségei, Differenciálás és méltányosság a pedagógiai munkában, Pedagógusszerep és pedagógusetika, Dramaturgia és drámaelemzés, Színháztudás, rendezés, A drámapedagógia és társzművészetek története, Színház- és filmtörténet).

A zárószigorlatot minden hallgatónak azonos módon, e képzési programban meghatározott tartalommal kell teljesítenie, függetlenül a máshol végzett tanulmányok beszámításától.

8. Az ismeretek ellenőrzési rendszere: kollokvium, gyakorlati jegy, zárószigorlat, szakdolgozat és záróvizsga

A számonkérés módjai: kollokvium (előadás esetében) és gyakorlati jegy (gyakorlat esetében). Mindegyik kurzus önálló értékeléssel zárul, az értékelés módja lehet írásbeli vizsga, teszt, szóbeli vizsga, önálló munka, gyakorlati munka. A kurzusok értékelési módszerét és követelményeit a kurzusok tematikája tartalmazza, ezekről az oktatók részletes ismertetést nyújtanak a konzultáción.

A 3. félév végén kerül sor a szóbeli zárószigorlatra a képzés főbb tanulmányi területeiből. A szigorlat letétele kötelező. Tartalma a már ismertetett tárgykörök.

A 4. félév elvégzése után a hallgató záróvizsgára bocsátható, aminek feltétele az intézményi tantervben előírt követelmények teljesítése, valamint a konzulens és az opponens által elfogadott szakdolgozat benyújtása. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből áll.

A szakdolgozat egy választott téma rövid elméleti összefoglalásából, az e témához kapcsolódó, a képzés során elsajátított ismeretek és azok gyakorlati alkalmazásának összegzéséből és elemzéséből, valamint az e témához kapcsolódó, a Terepgyakorlat tárgy keretében szerzett tapasztalatok összegzéséből és elemzéséből áll. A szakdolgozattal a hallgató tanúsítja, hogy tájékozott témájának szakirodalmában és gyakorlatában, önállóan képes a tanult ismeretek szintetizálására és alkotó alkalmazására.

A szakdolgozat elkészítésének célja az, hogy a hallgató demonstrálja, rendelkezik az elsajátított tudás önálló szintetizálásának és alkalmazásának képességeivel; képes önálló ismeretszerzésre, a releváns szakirodalom feldolgozására, értelmezésére, az elmélet és a gyakorlat együttes elemzésére; rendelkezik ismeretei közlésének alapvető képességeivel. A szakdolgozatnak eleget kell tennie a publikálhatóság alapvető követelményeinek. Terjedelme általában 2 ív (80 ezer karakter).